

Z kufří kapitána Flinta

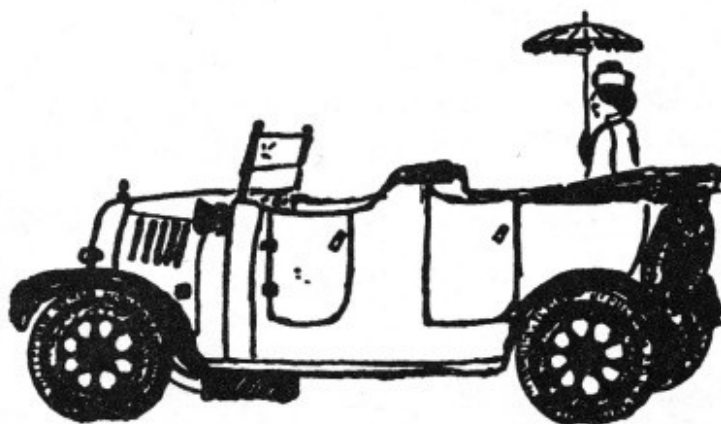
A ještě jednou Hadimrška.

Mnoha badatelům nedá spát, jaký automobil byl předlohou pro románovou Hadimršku. I na stránkách Zpravodaje už jsme tomuto tématu věnovali hezkých pár stránek. Mnoho zastánců má hypotéza, že vzorem pro Hadimršku byl „Trojan utility car“ (obr. 1).

Obr. 1

Hlavním argumentem bývá, že Arthur Ransome tohle auto nějaký čas vlastnil. Nicméně i když je mezi Trojanem a kresbou Hadimršky (Obr. 2) jistá podobnost, jsou zde i podle kresby rozdíly.¹

¹ [File:Leyland Trojan tourer 1924.jpg - Wikimedia Commons](#) autor De Facto

Z kufru kapitána Flinta

Nejzávažnější argument proti Trojanovi ovšem vychází z textu:

*Rattletrap, knowing her old master, started off as if she meant it. They swung trough the gate and sharp right into the road. The gears changed, second ... **third** ...*

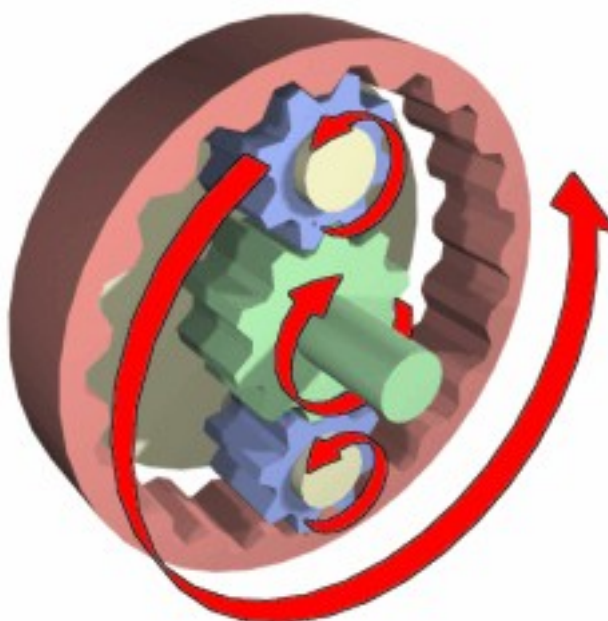
Pigeon Post chapter XXXIII

*Hadimrška hned poznala svého pána a s chutí vyrazila. Prolétli vraty a ostře zahuli doprava. Kapitán Flint přeřadil na dvojku... **trojku**...*

Holubí pošta kapitola XXXIII²

Právě v popisu řazení rychlostí Hadimršky je důkaz, že nemohlo jít o Trojana. Jeho převodovka měla totiž jen dvě rychlosti vpřed a zpátečku. Dnes nám to připadá téměř neuvěřitelné, ale jelikož maximální rychlost tohoto vozidla byla 38 mph (61 km/h) stačilo to.

Další indicie, která nám napovídá, že Trojan nemohl být předlohou Hadimršky, jsou autorovy popisy řídičského „umění“ paní Blackettové, které se při řazení dařilo vytvářet úžasné zvukové efekty. Již zmíněná převodovka byla totiž planetová – což znamená, že všechna ozubená kola jsou stále v záběru a převodový poměr se mění zabrzděním příslušné části převodovky. Schématické uspořádání vidíte na obr. 3³

Obr. 3

Není tedy možné při řazení „skřípat zuby“. Z vozidel, s nimiž jsem měl možnost se seznámit osobně, měl planetovou převodovku obrněný transportér OT 64 (SKOT⁴). Převodovky na stejném principu se používají i v některých kuchyňských robotech, ovšem zde se (patrně vlivem počítačových překladů) obvykle nesprávně nazývají „planetární“.

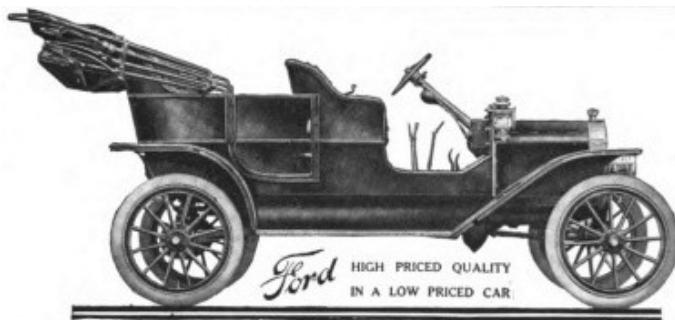
2 Překlad Zora Wolfová 2012

3 Červeně – korunkové kolo, zeleně centrální kolo (pastorek), modře – satelity upevněné na unašec satelitů Wapcaplet CC-BY-SA-3.0

4 Zkratka SKOT znamenala střední kolový obrněný transportér.

Z kufru kapitána Flinta

Planetovou převodovku mělo i jiné populární auto z počátku 20. století – Ford T. Najdou se i badatelé, kteří naznačují, že právě tahle „fordka“ mohla být vzorem pro Hadimršku. Osobně to považuji za nesmysl. Jednak z důvodů, které jsem už uvedl u Trojana, jednak Ford T vypadal dost jinak než ilustrace k PM (obr. 4). Vzdálenou podobnost by bylo možné vidět u „druhé generace“ s datem výroby 1924 – 1927 (obr. 5).

Obr. 4

Obr. 5

Autor článku [Rattletrap | Arthur Ransome Wiki | Fandom](#) ovšem zastává jiný prototyp Hadimršky a to Fiat 501 (Obr. 6).

Obr. 6

První poválečné italské osobní auto se vyrábělo v letech 1919 – 1926, takže docela dobře vyhovuje představě postaršího auta na začátku třicátých let. Jak vidíte z obrázků, je u Fiatu 501 celkem slušná shoda s kresbou AR, zvláště na obr. 7, který pochází z italské telefonní karty.

Obr. 7

Pětsetjednička se v Británii ve dvacátých letech vyráběla v licenci, což by osvětlilo přítomnost italského auta v Anglii.

Těžko na základě jediné malé kresby soudit, které auto bylo skutečnou předlohou pro Hadimršku. Konec konců to asi není tak strašně důležité, stejně jako řada podobných ransomologických výzkumů. Určitě je takový výzkum příjemnou formou trávení volného času a dobré intelektuální cvičení. Knížky AR budeme číst stejně spokojeně, ať už si pod Hadimrškou budeme představovat jakékoli auto.

Čfk

Arthur Ransome psal své knížky v určitém prostředí, které si ve své představivosti přizpůsoboval tomu, jak to cítil a určitě to byl i záměr, aby si čtenáři sami jeho myšlenky přetvářeli do svého "vidění". Prostě, nebyl to Jirásek a proto jsou jeho knihy tak úžasné. Co se týká plachtění, jsou jeho popisy naprosto přesným popsáním jak techniky plachtění tak všech lodních pomůcek. Jinde zase nechává na čtenáři, co si představí, ostrov je jasný, ale jaká část jezera je Coniston, která je Windermere nebo Derwent Water, je už na hlavách čtenářů a nebo badatelů, jak to "skutečně" bylo.

Myslím, že do oblasti spisovatelovy licence patří i toto vozidlo (většina žen určitě řadit neuměla, tak proč ne kvílící převodovka, proč ne řídicí se automobil, i když v té době to byl spíš zápas udržet auto na silnici atd.) a takhle to cítím i já.....

Poznámka konzultanta Bohouše Kubelíka